

PORADNIK DLA MIESZKAŃCÓW

KOMPOSTUJĘ, BO ZIEMIĘ SZANUJĘ!

 ZERO WASTE
IZABELIN

W odpadach, które wytwarzamy w naszych domach i ogrodach, znajduje się nawet **36% odpadów organicznych**. Gdyby zamienić je na kompost, można by zaoszczędzić krocie na kupnych nawozach, jednocześnie dostarczając roślinom najlepszej możliwej odżywki – i to z pożytkiem dla środowiska. **Przygotowanie wartościowego kompostu wymaga jedynie odrobiny chęci i spełnienia kilku warunków.** Dodatkowo posiadanie przydomowego kompostownika i kompostowanie w nim wytwarzanych bioodpadów to sposób na **zmniejszenie miesięcznej opłaty za odbiór i zagospodarowanie odpadów**. W gminie Izabelin jest to **6 zł/mies.** od osoby zamieszkującej daną nieruchomość.

Obowiązujący na terenie Gminy Izabelin system gospodarowania odpadami komunalnymi zapewnia odbiór bioodpadów, również tych z ogrodów. W związku z tym **spalanie trawy i liści** czy innych odpadów jest nie tylko zupełnie **niezasadne**, ale również **zabronione**. Za tego typu działania grozi surowa kara – grzywna **od 500 do nawet 5000 zł!**

Krok po kroku do własnego kompostu

KROK 1. - LOKALIZACJA

Na początek określ, gdzie stanie Twój kompostownik. Mając na względzie fakt, że proces kompostowania rządzi się swoimi prawami, wybierając lokalizację, musimy wziąć pod uwagę kilka aspektów. Powinno to być miejsce, które:

- jest na uboczu – byle niezbyt daleko, gdyż zbyt duże odległości zniechęcają do skrupulatnego segregowania bioodpadów;
- znajduje się w półcieniu – pamiętaj, że kompostownik nie może stać na bezpośrednim słońcu, aby nie wysychał, z kolei stanowisko w pełnym cieniu nie jest polecane, gdyż może ono utrudniać odpowiednie nagrzewanie się materii organicznej, co spowolni proces kompostowania;
- posiada przepuszczalne podłoże – warto, by ziemia pod kompostownikiem była dokładnie przekopana, aby organizmy w niej żyjące miały dostęp do kompostu;
- znajduje się na lekkim wzniesieniu, aby nie gromadziła się w nim woda;
- jest delikatnie osłonięte od wiatru, zapewniające jednak możliwość cyrkulacji powietrza wewnątrz kompostownika;
- umożliwi łatwy dostęp do kompostownika, w celu przrzucania i napowietrzania materii organicznej, a także polewania przyzmy wodą w czasie suszy i upału.

Jeśli umieścisz kompostownik pod czarnym bzem, leszczyną, kaliną koralową lub grabem, **wzrośnie efektywność reakcji** zachodzących w kompostowanym materiale.

KROK 2. - ZAŁÓŻ KOMPOSTOWNIK!

Sprzyjająca aura (powyżej 10°C) to dobry moment na założenie kompostownika. Możesz go kupić w sklepie lub wykonać samodzielnie. Pamiętaj jednak, że pierwsza opcja wiąże się z dodatkową inwestycją finansową. Tymczasem budowa własnego kompostownika pozwala idealnie zagospodarować przestrzeń i wykorzystać materiały odpadowe, zwłaszcza drewno, które jest surowcem ekologicznym i lepiej się prezentuje w otoczeniu zieleni niż np. plastikowe czy metalowe konstrukcje.

Pomysłów na wykonanie kompostownika jest bardzo wiele. W tym wypadku ogranicza Cię tylko Twoja wyobraźnia. Warto poszukać inspiracji w Internecie, gdyż okazuje się, że może być on zrobiony z przedmiotów, które są już Ci niepotrzebne. Pamiętaj, że **wysokość kompostownika nie powinna przekraczać 1 m**. Wyższa skrzynia utrudni bowiem mieszanie jej zawartości, a duża ilość materii organicznej może spowolnić procesy w niej zachodzące.

Biodopady wytwarzane na terenie gminy Izabelin **trafiają do kompostowni**, gdzie odbywają się wszystkie procesy, które zachodzą również w Twoim domowym kompostowniku. Jednak dzięki wdrożonej technologii, kompostowanie przebiega zdecydowanie szybciej niż w ogrodzie. **W procesie tym powstaje również kompost.**

Dlatego tak istotne jest, by mieszkańcy segregujący biodopady robili to dokładnie, zgodnie ze wskazówkami zamieszczonymi na: www.gmina.izabelin.pl/kompostowanie

KROK 3. - WARSTWA PO WARSTWIE

TROCINY

TRAWA

RESZTKI JEDZENIA

LIŚCIE

WODA

DŹDŻOWNICE

POWIETRZE

BAKTERIE

Odpowiednie, warstwowe układanie materii organicznej daje gwarancję prawidłowego przebiegu procesu kompostowania i uniknięcia uciążliwości zapachowych. Jak to zrobić?

- Na dnie kompostownika umieść rozdrobnione gałęzie i grube łodygi roślin.
- Następną warstwę stanowi przesyпка ziemi lub dojrzałego kompostu.
- W dalszej kolejności stopniowo dorzucaj odpady organiczne, aż do uzyskania ok. 20-centymetrowej warstwy.
- Całość przesypp ziemią lub gliną (2-4 cm) i posyp wapnem, dołomitem lub kredą.
- Na takie podłoże możesz wrzucać kolejne odpady organiczne.

Zaczynając swoją przygodę z kompostowaniem, warto dodać tzw. **starter zawierający szczepy bakteryjne**. Pamiętajmy też, że zimą procesy rozkładu niemal zanikają, więc aby utrzymać odpowiednią temperaturę, można ostonić kompostownik i jego zawartość słomianymi matami.

KROK 4. – CO WRZUCIĆ DO KOMPOSTOWNIKA?

Resztki organiczne stanowią znaczną część wytwarzanych przez nas odpadów. Nie marnujmy ich potencjału i zacznijmy je kompostować.

Odpady roślinne:

- skoszona trawa (układana cienkimi warstwami),
- liście (przemieszane z innymi odpadami, by nie stanowiły zbitej masy),
- gałęzie drzew i krzewów (rozdrobnione),
- chwasty, tęty (nie mogą być zarażone chorobami roślin),
- resztki warzyw i owoców (przemieszane z suchymi odpadami),
- kora drzew (rozdrobniona i namoczona w wodzie),
- słoma i siano (najlepiej drobno pocięte),
- kwiaty doniczkowe i cięte.

Odpady kuchenne:

- resztki warzyw i owoców (unikaj cytrusów),
- suche pieczywo (nie może być mocno spleśniałe),
- skorupki jaj (zgniecione przyspieszą rozkład),
- fusy po kawie i herbacie (nie w opakowaniach ekspresowych),
- resztki jedzenia w płynie,
- łupiny orzechów.

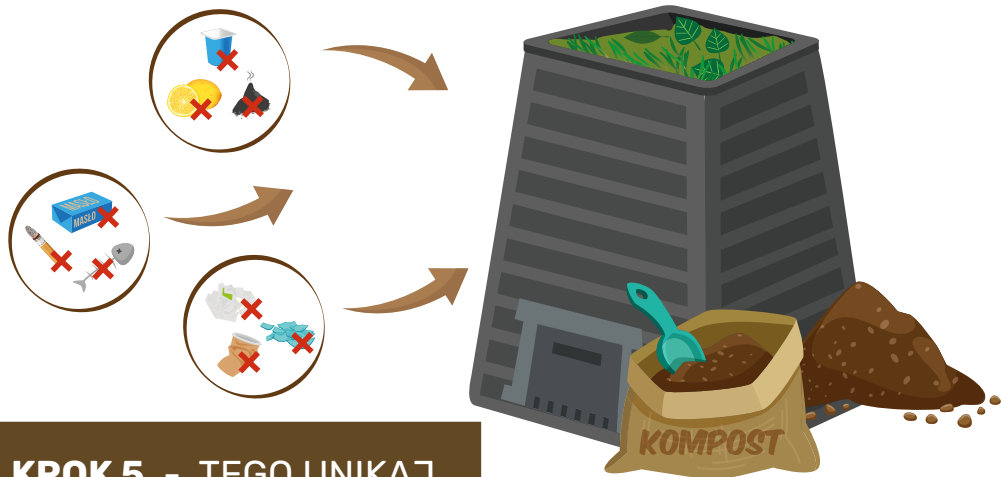

Inne odpady:

- papier (rozdrobiony i namoczony, nie może być kredowy),
- tektura i karton (rozdrobiony i namoczony),
- ściółka małych roślinożernych zwierząt domowych,
- trociny (namoczone wodą lub gnojówką),
- obornik (zmieszany z resztkami roślin i ziemią),
- popiół drzewny (w niewielkich ilościach),
- wytłaczanki papierowe po jajach (rozdrobnione),
- ziemia doniczkowa.

Warto wrzucać do kompostownika **fusy od kawy** - to wabik na dżdżownice, które przetwarzają materię organiczną.

KROK 5. - TEGO UNIKAJ

Wrzucanie do kompostownika niepożądanych odpadów z pewnością spowolni proces kompostowania, a nawet może go zahamować. Dlatego pamiętaj, by nie umieszczać w nim:

- ✗ plastiku,
- ✗ szkła,
- ✗ pieluch i podpasek,
- ✗ toreb z odkurzacza,
- ✗ odpadów zawierających chemikalia,
- ✗ zmiotek,
- ✗ odpadów poremontowych,
- ✗ niedopałków papierosów,
- ✗ popiołu węglowego,
- ✗ odchodów zwierząt,
- ✗ resztek kuchennych: mięsa, ryb, kości,
- ✗ oleju,
- ✗ nabiału,
- ✗ roślin zaatakowanych chorobami.

Najczęściej popełnianym błędem jest wrzucanie do kompostownika części roślin porażonych przez choroby i szkodniki. Zarodniki grzybów oraz jaja i zimujące larwy szkodników mogą **przerwać proces kompostowania** i później, w formie aktywnej, mogą trafić do gleby podczas rozrzucania kompostu, zakażając inne rośliny.

Liście różnych gatunków mają odmienną zawartość substancji mineralnych, co przekłada się na czas ich rozkładu. Najszybciej rozkładają się miękkie liście np. jabłoni, lipy, kasztanowca, leszczyny czy forsycji. Więcej czasu na rozłożenie się potrzebują **liście orzecha włoskiego, gruszy, dębu czy olchy**, bogate w garbniki i związki fenolowe. Dlatego **powinno się je kompostować w oddzielnym pojemniku**, aby nie spowalniać tempa kompostowania innych odpadów w kompostowniku. Można je też „przeleżakować” pod gołym niebem. Garbniki rozpuszczają się pod wpływem deszczu. **Uwaga też na igliwie czy gałązki tui** – zawierają one związki, które hamują rozwój mikroorganizmów odpowiedzialnych za rozkład materii organicznej.

KROK 6. – KOMPOSTOWANIE? TO PROSTE!

Naukowcy podają, że z tony odpadów biodegradowalnych można wyprodukować nawet 300 do 400 kg kompostu.

Co więcej, powstanie on w zasadzie bez Twojego udziału, jeśli tylko stworzymy optymalne warunki.

Trzeba jednak od czasu do czasu wspierać zachodzące w kompostowniku procesy:

- w kompostowniku umieszczaj tylko te odpady, które nadają się do kompostowania,
- odpady układaj warstwowo,
- zapewnij dostęp powietrza do kompostowanej masy, aby zapobiec gniciu,
- zapewnij właściwą wilgotność kompostu – nie może on być ani za suchy, ani zbyt wilgotny,
- zadbaj o różnorodność i odpowiednią strukturę bioodpadów – nie dopuść, by w kompostowniku dominował jeden rodzaj odpadów, np. liście czy trawa,
- co jakiś czas przemieszaj odpady znajdujące się w kompostowniku,
- zimą stosuj maty słomiane,
- bądź cierpliwy – pełnowartościowy kompost otrzymasz dopiero po 12-18 miesiącach,
- rozdrabniaj odpady – skróci to czas kompostowania.

Warto pamiętać, że **im mniejsze** będą części wrzucane do kompostownika, **tym szybciej będzie zachodził proces rozkładania**. Dlatego większe gałęzie **warto poddać zrębkowaniu**. Usługę tę świadczy **GPWiK „Mokre Łąki” (tel. 513-438-608)**. W ten sposób szybko otrzymamy urobek, który doskonale nada się do kompostowania.

KROK 7. – GDY POJAWI SIĘ PROBLEM...

Jeśli zadbasz, by proces kompostowania przebiegał prawidłowo, nie musisz się martwić. Powtarzanie, że kompostowanie wiąże się z przykrym zapachem, to mit. Zdarza się jednak, że proces zostaje zakłócony. Jak sobie radzić z ewentualnymi problemami? Oto kilka wskazówek:

- **zapach** – powinien przypominać woń ściółki leśnej; kwaśny zapach powstaje, gdy kompost jest zbyt mokry i słabo przewietrzony – należy wówczas dodać suszu i przemieszać kompost; zapach amoniaku to efekt zbyt dużej ilości wilgotnych odpadów kuchennych lub ogrodowych, bogatych w azot – należy wtedy dodać słomy, siana lub trocin.

- **materiał w kompostowniku nie zagrzewa się** – przyczyn należy upatrywać albo w niedoborze wilgoci (polej kompostowany materiał wodą), albo w zbyt małej objętości materiału (dodaj więcej odpadów do kompostowania) lub w za niskiej temperaturze otoczenia (okryj kompostownik grubą warstwą naturalnych materiałów izolujących, np. liśćmi, suchą trawą, naturalnymi tkaninami).

- **muchy** – pojawiają się w świeżo składowanych odpadach (szczególnie resztkach kuchennych) – powinny zniknąć, gdy wzrośnie temperatura podczas rozkładu; możesz też polać górną warstwę odpadów gorącą wodą lub ewentualnie dokładnie zakryć świeże odpady, np. trawą, liśćmi lub słomianą matą.

- **gryzonie** – przyciągają je tylko świeże odpady – wymieszaj nową warstwę ze starą i odpowiednio dozuj susz.

- **pleśń** – zdarza się, gdy kompost zbyt długo nie był mieszany – zadбай, by kompost miał stałe dostawy odpadów, był wzruszany i nie był zbyt wilgotny.

Najczęstszą **przyczyną zachwiania procesu kompostowania** jest wrzucanie do kompostownika nieodpowiednich odpadów.

KROK 8. – DOBRY KOMPOST – I O TO CHODZI!

Jest sypki, ciemnobrunatny i ma formę gleby humusowej. Do tego nie brudzi rąk i pachnie... ściółką leśną, zwłaszcza po deszczu. O czym mowa? Oczywiście o produkcie finalnym naszych starań – czyli o kompoście!

Korzyści płynące z kompostowania:

- dokładnie wiemy, co się dzieje z naszymi bioodpadami,
- sami zagospodarujemy wytwarzane przez nas bioodpady,
- wytwarzamy tani nawóz organiczny, który nie wyjaławia gleby i wzbogaca ją w próchnicę, dzięki czemu staje się pulchna, przewiewna i zatrzymuje wodę,
- dzięki użyźnianiu kompostem lepiej rosną nasze rośliny,
- zapobiegamy rabunkowej eksploatacji naturalnych zasobów próchnicy i torfu,
- zwiększamy naszą świadomość na temat konsumpcji – zobacz, ile marnuje się żywności...

Ludzki nos jest wyczulony na aromat ściółki, kojarząc się ludziom z czymś przyjemnym. To właśnie dlatego prace w ogrodzie czy przy „produkcji” własnego kompostu dają często poczucie odprężenia i relaksu. **Wytwarzane są wówczas endorfiny! Wdychajmy zapach kompostu, a będziemy szczęśliwsi!**

Kompost jest bogatym źródłem materii organicznej i zarazem najtańszym materiałem do użyźniania gleby. W przeciwieństwie do nawozów mineralnych i obornika, nie stwarza on zagrożenia przenawożenia lub zatrucia środowiska. Stosowanie kompostu zalecane jest w amatorskich uprawach **na działkach, w ogrodach przydomowych oraz w uprawach ekologicznych.**

Kompost stosuje się **do nawożenia** drzew i krzewów ogrodowych, a także **do ściółkowania** gleby pod roślinami. Może być też wykorzystany jako **składnik podłoża dla upraw** warzyw oraz kwiatów rabatowych i doniczkowych. Najlepiej zastosować go jesienią. Jeżeli jest w pełni dojrzały, wkopujemy go na głębokość **ok. 30 cm**. Regularne stosowanie kompostu pozwala zachować żyzną, próchniczą warstwę gleby, czyli bezcenny humus.

Kompost - złoto ogrodników!

ZERO WASTE
IZABELIN

Urząd Gminy Izabelin
Wydział Ochrony Środowiska

ul. 3 Maja 42
05-080 Izabelin

tel. 22 722 89 63
e-mail: izabelin@izabelin.pl

www.gmina.izabelin.pl